

Hallgeir Brenden minnes Tysklandsbrigaden:

- Bombing og elendighet gjorde sterkt inntrykk

HD
21/5-97

PERM: Her er Hallgeir (nummer tre fra venstre) på perm i Tyskland. Kjekke kurer!

— Det som sitter sterkest i var å se alle ødeleggelsene. Byer som var fullstendig ødelagt av de alliertes bombing, og all elendigheta blant folk, sier Hallgeir Brenden som tjenestegjorde i Tysklandsbrigaden vinteren 1949/1950.

AV OLA MATSSON

Et annet sterkt minne var besøkene til noen av konsentrasjonsleirene. — Vi brukte noen av permdagene vi hadde til å besøke blant annet Bergen-Belsen, og det var et motbydelig syn. Du syntes likstanken han g igjen i vegga fortsatt, forteller Brenden. Han møtte til militærtjeneste den 2.mai 1949 i artilleriet ved Fredrikstad leir, og fikk vite underveis at de skulle overføres til Tyskland, etter at de hadde fått den nødvendige opplæringa.

Dette var Tysklandsbrigaden

Den deltok i okkupasjonen av Tyskland etter krigen fra januar 1947 til april 1953. Brigaden besto av omlag 4000 mann fra hele landet, som i seks måneder tjenestegjorde i Tyskland. Den samarbeidet med den Britiske Rhinarme. Administrert av Tysklands-kommandoen som var underlagt Hærnes overkommando. Brigaden var først forlagt i Hartz, før den i 1948 ble flyttet til Schleswig-Holstein området. I alt rundt 40.000 norske soldater tjenestegjorde i Tysklandsbrigaden.

— Jeg bestemte meg for å gjøre en skikkelig innsats i militæret. Tida går så mye fortore hvis du står på, istedet for å dasse rundt og klage på hvor kjedelig alt er, sier Brenden.

Forsvarets turnsko

Det var under tiden på Fredrikstad leir at Hallgeir deltok i sin første fri-idrettskonkurranse på Bislett.

— Stjernen idrettslag fra Fredrikstad manglet løpere til Bislettstafetten, og lurte på om noen av de ferske rekruttene ville være med. Jeg takket ja og det bar avgårde til Oslo, men angret da jeg begynte å varme opp. Her kom det løpere med piggsko, singlet og tipp topp utstyr, mens unge Brenden måtte løpe i forsvarets grønne turnsko, ei slaskete treningsbukse og en tjukk brun genser. Følte meg ikke noe høg i hatten da, minnes Hallgeir og ler. Han husker ikke hvordan det gikk, men det måtte ha gått rimelig bra. For Hallgeir ble «kjøpt opp» av Tjalve og løp Holme nkolstafetten noen dager senere, og var siden på det norske landslaget i fri-idrett i fem år, fra 1950 til og med 1955.

Stram lukt

Tiden i Flensburg i Tyskland gikk med til mest vakthold og manøvrer.

— Det var mye skytetrening, men all fritida mi brukte jeg til trening. Jeg fikk god kontakt med idrettsoffiseren vår Rune Nilsen som var landslagsutøver i tresteg og lengde. Vi holdt på i en stor idrettshall som vi fikk lov til å dis-

MINNES: Hallgeir Brenden hjemme på tunet i Tørberget. Han tjenestegjorde i Tysklandsbrigaden i Flensburg, og kom hjem med troppeskipet Svalbard på sin 21 årsdag den 10. februar 1950.

ponere, forteller Hallgeir som aldri glemmer de gangene han gikk vakt og hadde ansvaret for vekkinga.

— Det lå 30 mann på sovesal, og den lukta som slo imot deg da du åpnet døra inn til sovesalen, ja den var så grusom at nesebora vibrerer den dag idag når jeg tenker på det.

Få unge menn

Hallgeir minnes også hvor få unge menn det var å se.

— Gutter på vår alder så vi nes-

ten ikke, det var tydelig at mange hadde gått bort i krigen, sier Brenden. Hallgeir deltok i tre brigademesterskap, i terrengløp, 1500 meter og 5000 meter og vant alt sammen.

— I Tyskland løp jeg for første gang på rødstubbe, altså en rød løpebane. Men det var ingen ekstra perm dager å få i belønning sjøl om du ble brigademester. Det var heller motsatt, som da han hadde vært i Larvik og vunnet en stafett

for Tjalve og på grunn av togfor-sinkelser. Den vinteren Hallgeir var i Tyskland fikk han ikke gått noe på ski.

— Den eneste konkurransen jeg rakk etter at vi kom tilbake, var klubbmesterskapet på Tørbeget. Som dro i militæret etter å ha vunnet alt i langrenns-sporet som juni-orløper. Så forholdene ble ikke lagt til rette på den tida slik vi ser det idag for kommende stortjerner.